

Befolkningspyramider

Af Britta Lohmann

Langt de fleste har set et billede af pyramiderne i Egypten. Men hvad har en befolkningspyramide til fælles med en befolkning med pyramider? Sammenhængen er klar – for 100 år siden havde langt de fleste befolkninger en befolkningspyramide, der lignede en rigtig pyramide. I dag er det helt anderledes.

Befolkningspyramider – en introduktion (engelsk)
TED-Ed, youtube.com.

©

Befolkningspyramidernes opbygning

For at kunne beskrive en befolkning er det vigtigt både at kende befolkningens størrelse og at vide, hvordan befolkningen er sammensat med hensyn til køn og alder. Det er afgørende for at kunne gennemskue, hvilke behov der er i samfundet. Her kan en befolkningspyramide hjælpe til.

Befolkningspyramider er en måde at se på en befolknings alders- og kønsfordeling på. Pyramiderne er typisk bygget op i stil med et koordinatsystem med en y-akse midt i diagrammet, der angiver befolkningens aldersfordeling. Normalt er intervallerne inddelt i hvert 5. år.

Fordelingen af kvinder vises på den ene side af y-aksen, og fordelingen af mænd vises på den anden side. X-aksen i bunden af pyramiden viser antallet af mennesker eller mennesker i procent af den samlede befolkning.

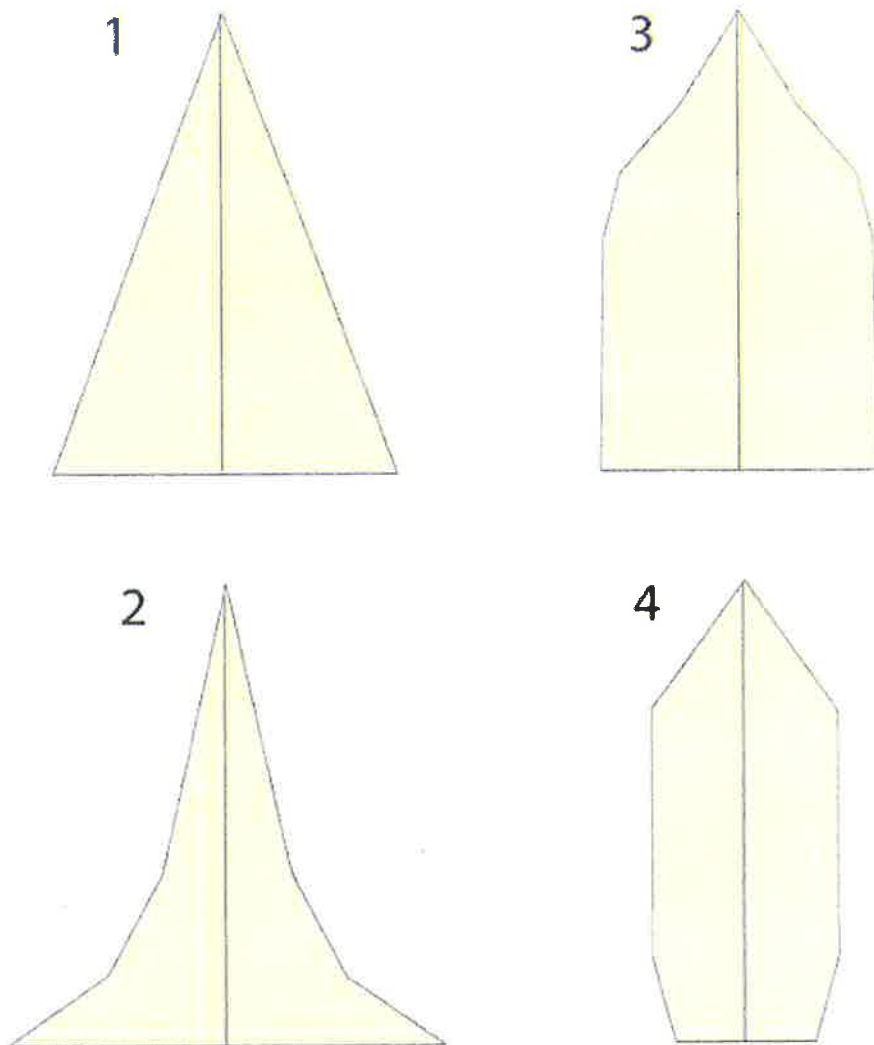
Forskellige udformninger

Befolkningspyramiderne ser forskellige ud, alt efter hvilken type befolkning der er tale om. Samtidig kan pyramiderne vise, hvordan befolkningen passer ind i den demografiske transitionsmodel.

Helt overordnet taler man om tre klassiske befolkningstyper med tilhørende befolkningspyramider: den stationære, den progressive og den regressive.

Vidste du, at ...

de fleste ulande har en progressiv befolkningssammensætning? De fleste ilande har enten en regressiv eller stationær befolkningssammensætning.

Figurene viser fire karakteristiske befolkningspyramider. 1) Den stationære unge befolkning (af ulandstypen), 2) den progressive befolkning, 3) den stationære gamle befolkning (af ilandstypen) og 4) den regressive befolkning. Clio Online, 2011.

©

Den stationære befolkning

Den stationære befolkning, som fx kan genfindes i ulande, er præget af en høj fødsels- og dødsrate og en lille befolkningsvækst, der er tæt på nul. Pyramiden, der viser en sådan befolkningsgruppe, vil normalt ligne pyramiden fra Egypten. I dag er der ingen lande i verden, der har sådan en befolkningspyramide mere.

Derimod vil en stationær befolkning af ilandstypen typisk være kendetegnet af lav fødselsrate og lav dødsrate og dermed også en lav befolkningsvækst.

Pyramiden for denne befolkningsgruppe vil være smal i bunden og næsten lige bred hele vejen op gennem pyramiden. Island er et eksempel på en stationær befolkning af ilandstypen.

Den progressive befolkning

Den progressive befolkning har en høj fødselsrate og en aftagende dødsrate. Der vil derfor være en kraftig befolkningsvækst.

Pyramiden, der viser denne type befolkning, er typisk meget bred i bunden og meget smal i spidsen. Kenya er et godt eksempel på en progressiv befolkning.

Den regressive befolkning

Den regressive befolkning er karakteriseret af en aftagende fødsels- og dødsrate. Dermed er befolkningsvæksten aftagende. Pyramiden, der viser denne befolkning, vil være bredest på midten og smallere i bunden og i toppen. Belgien er et fint eksempel på en regressiv befolkning.

Fakta

Den stationære:

Høj fødsels- og dødsrate eller lav fødsels- og dødsrate, lille befolkningsvækst.

Svarer til fase 1 og 4 i den demografiske transitionsmodel.

Fakta

Den progressive:

Høj fødselsrate, aftagende dødsrate, kraftig befolkningsvækst.

Svarer til fase 2 i den demografiske transitionsmodel.

En befolknings sammensætning har betydning for, hvordan samfundet skal indrettes. Befolkningspyramiderne kan være et redskab til at vurdere, om der i fremtiden bliver behov for flere børnehaver eller plejehjem, eller om der vil være mennesker nok i den arbejdsduelige alder.

Fakta

Den regressive:

Aftagende fødsels- og dødsrate,
aftagende befolkningsvækst.

Svarer til fase 3 og fase 5 i den
demografiske transitionsmodel.

Befolkningspyramider fra 1950-2010
www.populationpyramid.net/